

Associacions col·laboradores

Monument al Dr. Moliner en l'Albereda, obra de Josep Capuz (1919). En el cos principal, damunt d'un pedestal, l'estatua sedent del Dr. Moliner vestit en una toga; a cada costat, sobre unes volutes, dos figures femenines: una alegoria de l'Amor maternal en un chiquet al braç i, a l'atra part, la Ciència, que soste i es recolza sobre un llibre. En 1973 el conjunt fon restaurat i s'inclougue una font lluminosa que dona realç al monument.

La dedicatòria resa:

"Paz y Armonía Social por el Amor y la Ciencia. Al Dr. Moliner"

Convencio Valencianista
cvalencianista@gmail.com

Tots els dies 9

9 de decembre de 2014
(Passeig de l'Albereda, 9-11, València ciutat)

Francesc Moliner i Nicolás

(València ciutat, 1851- Madrid, 1915)

(Retrat a l'oli. Rectorat de l'Universitat de València -Estudi General-)

Convencio Valencianista
cvalencianista@gmail.com

FRACESC MOLINER I NICOLÁS –El Dr. Moliner-

(Valencia, 20 de febrer de 1851-Madrit, 21 de juny de 1915)

Francesc Moliner i Nicolás naixque en el centric carrer de la Pau de Valencia ciutat el 20 de febrer de l'any 1851. Sos pares, argenters, regentaven una plateria en el mateix edifici a on va naixer est ilustre valencià, que fon batejat en la molt proxima iglesia de Santa Caterina.

Estudià la carrera de Medicina en la Facultat de Medicina de Valencia, en la que obtingue les maximes calificaciones, graduant-se l'any 1876 i obtenint el Premi Extraordinari de Llicenciatura. En l'any 1878 fon nomenat Ajudant del Director del Museu Anatomic. Dos anys mes tart, en 1880, adquiri el grau de Professor Clinic i en 1883 guanyà per oposicio tres catedres en tres universitats diferents. Primer en Saragossa, a on obtingue la de Patologia Medica; als pocs mesos, en Granada, la de Ginecologia, i no tardà en tornar a terres valencianes a on guanyà la Catedra de Fisiologia. Quatre anys despuix, en 1887, obtingue la de Patologia General -a l'haver quedat vacant per la mort de Josep Crous Casellas-, la qual ostentà fins l'any 1908. Entre els anys 1893 i 1897 fon Rector de l'Universitat de Valencia, ocupant tambe la Direccio de la Sala de Tuberculosos de l'Hospital Universitari. Del carrec de rector fon destituit per presidir una correguda de bous a benefici dels damnificats d'una inundacio. A l'any següent, 1898, fon Mantenedor dels Jocs Florals de la Ciutat i Regne de Valencia organiscats per Lo Rat Penat.

Des de la perspectiva científica fon un mege vinculat als aspectes socials, a la lluita contra les malalties infeccioses i precursor de l'histopatologia. Junt als doctors Gil y Morte y Gómez Reig, el Dr. Moliner formà part dels seguidors de la nova microbiologia medica que s'adscrigue a la llinea critica front a la vacunacio anticolerica del Dr. Ferran. El Dr. Moliner escrigue un extens articul en el *Boletín dels Instituto Médico Valenciano* titulat "Camino que debe seguirse para llegar a determinar la curación del cólera y crítica del procedimiento seguido por el Dr. Ferrán".

Home desinquet des de la perspectiva científica, dirigi durant uns anys la revista científica *La crónica médica* i fon designat per l'Ajuntament del Cap i Casal i la Real Academia de Medicina, en l'any 1890, per a que estudiara, junt a Kock -el descobridor del bacil productur de la malaltia-sobre la tuberculosi.

Tambe en Berlin, va comprovar l'eficacia de les experimentacions de Kitasato en l'us del serum antitetanic, les quals resumi en un articul científic.

Obres seues son *Tratado de patología general* (text docent), *Pulmonía fibrinosa* (1891), *Aspecto social de la tuberculosis* (1896). En l'any 1908 publicà l'informe *Por la enseñanza y la salud*, per mig del qual exhortava als estudiants valencians a exigir una major dotacio per a l'ensenyança i disminuir el pressupost dedicat a l'estament militar.

Hospital Dr. Moliner- Porta Coeli, construit en els anys 30 del passat segle

En l'idea d'atendre el problema social derivat de la tuberculosi, en l'any 1898 presentà la que despuix seria una de les seues consecucions més reconegudes: el projecte de fundacio d'un sanatori per a malalts tuberculosos en la Cartoixa exclausturada de Porta-Coeli, el qual, convertit en el primer sanatori per a tuberculosos pobres de l'Estat, fon inaugurat l'any 1899.

A lo llarc de la seua intensa vida, ocupà un gran numero de carrecs i fon mereixedor de moltes distincions. Aixina, des de l'any 1895 fon President de l'Ateneu Científic, Cultural i Lliterari de Valencia, Delegat en Cap de la Creu Roja -de la que arribà a ser President d'honor i a obtindre la Medalla d'Or-, Soci Honorari del *Centro Médico Escolar*, membre de la Junta Provincial de Sanitat, Soci de numero de l'Academia de Medicina, Soci corresponent de l'Academia d'Higiene de Barcelona, Gran Creu de Beneficiencia de Primera Classe i la Gran Creu d'Isabel la Catolica.

El 21 de juny de 1915, trobant-se en Madrit, falli, i el 25 del dit mes fon soterrat en la ciutat de Valencia en un acte multitudinari que convocà a tota la societat valenciana.